

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การศึกษามาตรการบังคับทางกฎหมายในการมีและใช้อาวุธปืน ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน ซึ่งเป็นกฎหมายบัญญัติขึ้นเพื่อใช้ควบคุม กำกับดูแลในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายในประเทศเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการมีและใช้อาวุธปืน ซึ่งเป็นการปกครองแบบนิติรัฐ (The Legal state)

ในเรื่องเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอันถือเป็นสิทธิพื้นฐานที่เป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยมีแนวคิดและเจตนารมณ์ให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตนเองและทรัพย์สิน เพื่อการกีฬาและล่าสัตว์ ดังนั้นการบังคับใช้กฎหมายต้องเป็นไปโดยเคร่งครัด เพื่อการควบคุมอาวุธปืนมิให้ไปใช้ในทางก่ออาชญากรรม และเพื่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง แต่อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ยังคงมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตการมีและใช้อาวุธปืน การใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ การควบคุมตรวจสอบอาวุธปืนภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว ตลอดจนทั้งในเรื่องบทกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสม กับสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน อันจะส่งผลไปถึงความมั่นคงภายในประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

เมื่อได้ศึกษาแนวคิด หลักการเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืนและการกระทำและการตรวจสอบทางปกครองในประเทศไทย และกฎหมายต่างประเทศที่มีสภาพพื้นที่ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีที่อยู่ใกล้กับประเทศไทย และที่มีความเหมือนกันและแตกต่างกันในระบบกฎหมายรวม 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ มาเลเซีย สิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา เห็นว่า พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันและหลักการตรวจสอบทางปกครองที่ได้ศึกษาและไม่เอื้อต่อความเป็นธรรมแก่ผู้ขออนุญาตในการมีและใช้อาวุธปืน ในหลายเรื่องหลายประเด็น ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. ปัญหาการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนที่นายทะเบียนอนุญาตให้ได้แต่ภายหลังได้นำอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ มาประกอบกับอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้อาวุธปืนเพื่อประกอบอาชญากรรม ในกรณีที่มีบุคคลนำปลอกกลดเสียงไปติดกับด้ามล้องอาวุธปืนเพื่อบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ ถือได้ว่าเป็นการกระทำให้อาวุธปืนดังกล่าวเปลี่ยนสภาพเป็นอาวุธปืนที่นายทะเบียนไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ แต่ถ้าตรวจพบตัวอาวุธปืนและปลอกกลดเสียงแยกจากกัน ไม่ได้มีการยึดติดกัน จึงไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพอาวุธปืน และปลอกกลดเสียงก็ไม่ถือเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของอาวุธปืน จึงไม่ต้องถูกควบคุมในการอนุญาตให้มีและนำเข้า จึงเป็นปัญหาของการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน

2. ปัญหาการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนในการป้องกันตัวและทรัพย์สินที่นายทะเบียนแต่ละท้องที่ใน 76 จังหวัด 878 อำเภอ ใช้ดุลพินิจในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนที่แตกต่างกันไปในแต่ละเดือนบางอำเภอไม่ได้อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและบางอำเภออนุญาตมากกว่า 100 ราย บางคนขออนุญาตปืนหนึ่งกระบอก แต่นายทะเบียนไม่อนุญาต บางคนมี อาวุธปืนมากกว่า 100 กระบอก ที่ใช้ในวัตถุประสงค์เดียวกัน แต่นายทะเบียนอนุญาต จึงเห็นได้ว่าการใช้ดุลพินิจในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของนายทะเบียนไม่มีกรอบกฎหมายที่ชัดเจน

3. ปัญหาการเพิกถอนใบอนุญาตและการริบอาวุธปืน นายทะเบียนไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้ เพราะการบัญญัติกฎหมายบางมาตราที่สะท้อนปัญหาไปสู่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องอื่น ๆ ตามมาและผลสุดท้ายมาสู่การไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการเพิกถอนใบอนุญาตและการริบอาวุธปืนได้ เช่น ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตไม่แจ้งการย้ายอาวุธปืน ซึ่งมีโทษปรับเพียงหนึ่งพันบาท อายุความหนึ่งปี จึงเป็นปัญหาที่การเพิกถอนใบอนุญาตไม่มีการปฏิบัติตามกฎหมาย เมื่อนายทะเบียนตรวจพบอาวุธปืนที่ผิดกฎหมายก็ไม่สามารถริบได้เพราะไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้

4. ปัญหาในการควบคุมอาวุธปืนโดยเฉพาะในเรื่องการตรวจสอบและการลงโทษ เพื่อให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตไปแล้วให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ใบอนุญาตอาวุธปืนมีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น จึงไม่มีการตรวจสอบอาวุธปืน จึงทำให้ระบบฐานข้อมูลทะเบียนอาวุธปืนไม่เป็นปัจจุบัน จึงไม่สามารถนำไปสู่การควบคุมอาวุธปืนได้ ส่วนมาตรการทางโทษที่จะนำมาใช้เป็นมาตรการควบคุมก็ยังไม่เหมาะสม การลงโทษจึงไม่สามารถบังคับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นสมควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. แนวทางแก้ไขปัญหาการควบคุมอาวุธปืนที่นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้ได้

แก้ไขเพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็น (1/1) ของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ดังนี้

ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็น (1/1) ของมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ดังนี้

“(1/1) เครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ หมายความว่า อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบเข้ากับอาวุธปืน เพื่อทำให้การใช้อาวุธปืน มีการเก็บเสียงหรือมีเสียงเบาผิดปกติ”

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 7/1 และมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

“มาตรา 7/1 ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนลักษณะอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน
ท้องถิ่น

“มาตรา 7/2 ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื่อ มี ไซ้ สั่ง นำเข้า หรือค้า ซึ่งเครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน”

2. แนวทางแก้ไขปัญหาการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ดังนี้

ให้เพิ่มข้อความนี้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ดังนี้

“หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

3. แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตและการรับอาวุธปืน

แก้ไข เพิ่มเติม พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ดังนี้

“มาตรา 7/3 ให้ผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามมาตรา 7 ให้นำอาวุธปืนที่ทำ หรือมีไว้เป็นความผิด และผู้กระทำความผิดยินยอมให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของกระทรวงมหาดไทย”

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 22 วรรคท้าย

“เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลการมีอาวุธปืนติดตัวเป็นไปโดยเรียบร้อย ให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตตามมาตรา ๖๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา การสั่งพักใช้หรือการเพิกถอนใบอนุญาต ให้มีอาวุธปืนติดตัวแก่กระทรวงมหาดไทย หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้วแต่กรณี”

ให้เพิ่มความนี้เป็นมาตรา 85/1 และมาตรา 85/2 ดังนี้

มาตรา 85/1 อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืน ที่มีไว้เป็นความผิด ถูกตรวจพบโดยเจ้าหน้าที่ให้นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจรับไว้เพื่อความสงบเรียบร้อย

มาตรา 85/2 ให้ส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด หรือสิ่งเทียมอาวุธปืน ที่ศาลสั่งริบตามพระราชบัญญัตินี้ แก่กระทรวงมหาดไทย เพื่อจัดทำบัญชีควบคุม ชนิด ขนาด จำนวน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการหรือจัดการตามที่เห็นตามสมควร

4. แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบและการลงโทษ

(1) ควรแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ให้มีความชัดเจนทั้งในด้านเนื้อหาและหลักเกณฑ์ เพื่อการตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรมและเจ้าหน้าที่จะได้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกฎหมายอย่างเป็นธรรม

แก้ไขมาตรา 23 (3) ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 83 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 21 มาตรา 62 มาตรา 64 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 69 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”